

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Andrija Artuković umrl v Zagrebu — ZDA ga izročile Jugoslaviji l. 1986 — Služil kot notranji minister v ustaškem režimu

ZAGREB, SFRJ — Včeraj je agencija Tanjug poročala, da je v bolnišnici v zaporu v Zagrebu umrl v starosti 88 let Andrija Artuković, ki je bil eden prvakov ustaškega režima v Hrvatski med drugo svetovno vojno. Artuković je bil notranji minister v Paveličevi vladi in kot tak obtožen sodelovanja v vojnih zločinih. Po vojni je pobegnil v tujino in končno prišel v ZDA. Dolga leta je jugoslovanski režim zahteval njegovo izročitev in ameriška sodišča so v to končno privolila februarja 1986. Takoj po izročitvi je Jugoslavija na sodnem procesu Artukovića obsodila na smrt, vendar zaradi številnih bolezni, ki jih je imel Artuković, je izvršitev smrtne kazni stalno odložila. Dvoma ni, da je pri tem igrala vlogo skrb zaradi verjetne reakcije svetovnega javnega mnjenja, ako bi Jugoslavija usmrtila človeka starega skoro 90 let. Artuković je vedno zanikal, da je nosil odgovornost za vojne zločine, močno ga je branil njegov sin Radoslav, ki živi v Los Angelesu. Ta trdi, da je bila sama Artukovićevo izročitev sramota za vsakega Amerikanca.

Ortega za neposredna pogajanja s kontraši — ZDA naj sprejemajo 3300 političnih zapornikov iz Nikaragve — Taktiziranje

MANAGVA, Nik. — Sinoči je nikaragveški predsednik Daniel Ortega dejal, da bodo imeli predstavniki sandinistov neposredna pogajanja s predstavniki kontras upornikov in sicer prihodnji teden v državi Costa Rica. Kardinal Miguel Obando y Bravo, ki se je sestal z Ortego, je povedal, da bo on prosil ameriške kardinale, naj ti prosijo Reaganovo vlado, da bi ta dala politično zatočišče kakim 3.300 političnim zapornikom, ki jih bo izpustil sandinistični režim. Kardinal Obando y Bravo se bo posvetoval z voditelji kontras gibanja glede napovedanih pogajanj v Costa Rici.

V zadnjih tednih je Ortega popustljivejši glede svoje politike do kontras. Predstavniki Reaganove administracije in tudi mnogi opazovalci nikaragveških razmer menijo, da gre začasno politično taktiziranje. Sandinisti namreč vedo, da namerava Reaganova vlada prositi zvezni kongres za nadaljnje financiranje kontras. Koncesije, ki jih sedaj zagovarja Ortega, imajo namen, okrepiti tiste močne elemente v kongresu, posebej v spodnjem domu, ki nasprotujejo ameriškega financiranju kontras. To so v glavnem seveda demokratski liberalci, ki pa imajo dokaj zanesljivo večino v spodnjem kongresnem domu.

Dvoma ni, da bo Reagan zopet prosil za podporo za kontras, vendar vse kaže, da bodo kongresniki odobrili le manjšo vsoto, in še ta denar bo šel za »humanitarne« in ne vojaške namene.

Simon Peres za volitve v Izraelu — Volivci naj bi se opredelili glede ukrepov zoper Palestince na Zahodnem bregu in v Gazi

JERUZALEM, Izr. — Včeraj je Šimon Peres, zunanji minister v koalicijski vladi, ki ji načeljuje Jitzak Šamir, predlagal parlamentarne volitve, na katerih bi imeli izraelski volivci možnost, da se opredelijo glede vladne politike do vojaško zasedenega Zahodnega brega in Gaze. Nemiri v teh krajih, ki trajajo že poldrugi mesec in v katerih je umrlo najmanj 36 Palestincev, so paralizirali vlado, je rekel Peres. Peres je prvak laburistične stranke, predsednik vlade Šamir, ki predča-

snim volitvam nasprotuje, pa vodi stranko Likud, ki je v primerjavi z laburistično bolj desničarska in manj pripravljena na kompromisno rešitev glede zasedenih krajev.

Šamir je rekel, da sedaj, ko je Izrael pod pritiskom nemirov Palestinecev, ni primeren čas za volitve. Redne parlamentarne volitve itak bodo novembra letos, je dejal, in takrat tudi bodo in ne v dveh ali treh mesecih, kot želi Peres. V zadnjih dveh dneh ni prišlo do nemirov Palestinecev, deloma zaradi močno okrepljenih izraelskih vojaških enot, ki nadzorujejo zasedeno območje.

— **Kratke vesti** —

Beijing, Kit. — Včeraj je zaradi okvare na motorju strmoglavilo kitajsko potniško letalo tipa IL-18 sovjetske izdelave. Do nesreče je prišlo blizu jugozahodnega mesta Chongqing. Nihče od 108 potnikov in članov posadke nesreče ni preživel. Med njimi so bili štirje tujci, 3 Japonci in Anglež.

Moskva, ZSSR — Včeraj je 11 potnikov na sovjetskem potniškem letalu tipa Tupolev-154 izgubilo življenje, ko je pilot med pristajanjem iz nepojasnjenega vzroka zgrešil letalsko stezo na letališču v mestu Krasnovodsku. Letalo se je prevrnilo in zlomilo v dva dela. 12 potnikov je bilo poškodovanih.

Houston, Tex. — Skupina ameriških astronautov ni prepričana o zanesljivosti raket, ki jih bo NASA uporabljala za izstrelitev šuttlejev v vesolje. Na zadnji poskusni izstrelitvi ene teh raket v Utahu se je pojavilo več okvar. Zaradi tega želijo astronauti novo poskusno izstrelitev. Pri NASA o teh zahtevi razpravljajo, kajti bi taka izstrelitev precej denarja stala, zraven pa najbrž tudi izsilila novo odložitve izstrelitve šuttleja s človeško posadko.

Bonn, ZRN — Na obisku v Zahodni Nemčiji je sovjetski zunanji minister Edvard Ševardnadze. Opazovalci zahodnonemških razmer menijo, da želi Ševardnadze prepričati vlado in še posebej javno mnenje o iskrenosti sovjetskih mirovnihih pobud glede vsaj delne jedrske razorožitve. Dalje išče Ševardnadze nemški kapital za financiranje sovjetskih gospodarskih reform oz. perestrojke, pri tem pa znatno povečanje obsega nemško-sovjetskega trgovanja. Končno pa sovjetski zunanji minister pripravlja teren za možen obisk Mihaila Gorbačova v ZRN.

Manila, Fil. — Na lokalnih volitvah po Filipinih vodijo v mnogih krajih kandidati, ki zagovarjajo politiko predsednice Corazon Aquino. Od pričetka kampanje 1. decembra lani pa je bilo v atentatih ubitih 87 ljudi, med njimi je več kandidatov samih. V atentatih so v glavnem vpleteni komunisti, vendar je nekaj umorov pripisati tudi drugim elementom in medsebojnemu obračunavanju.

Moskva, ZSSR — Včeraj je odpotoval iz Sovjetske zveze judovski aktivist Josef Begun z družino. 55-letni Begun se je boril polnih 17 let za dovoljenje, da sme emigrirati iz ZSSR. Skupaj z družino je namenjen v Izrael.

Buenos Aires, Ar. — Včeraj je več kot 2000 vojakov po 3-urni bitki premagalo podpolkovnika Alda Rica in kakih 100 privrženec. Aldo Rico je bil v hišnem priporu zaradi aktivnosti v prid tistih, ki so obtoženi zločinov v tkim. »umazani vojni«, ki jo je argentinska vojska vodila zoper levičarje v 8-letnem vojaškem režimu od 1975 do 1983. Rico zahteva pomilostitev za vse obtožene oficirje, civilna vlada pa temu nasprotuje.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo Slovenske šole—

Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti vabi na svoje kosilo, ki bo to nedeljo v šolski dvorani. Vabljeni ste tudi na sv. mašo v cerkvi ob 10.30, pri kateri bodo sodelovali učenci Slov. šole. Kosilo bo na razpolago od 11.30 do 1. pop. Cena kosilu je \$6 za odrasle in \$3 za otroke. Za vstopnice, kličite 731-3669 ali 481-3768.

Pristavska noč—

Slovenska pristava priredi svojo tradicionalno »Pristavsko noč« letos v soboto, 23. januarja, v SND na St. Clair Ave. Za rezervacije in vstopnice, pokličite g. Jožeta Koširja na tel. 481-5621.

Novi grobovi

Rose Cebul

Včeraj popoldne je v Cuy-La negovališču po dolgi bolezni umrla Rose Cebul, rojena Thomas v Sloveniji, od koder je prišla v Cleveland l. 1918, živeča 55 let na 13313 Kuhlman Ave., vdova po pok. možu Louisu, mati Louisa, Edwarda in Lorine Jochum, 4-krat stara mati, 17-krat prastara mati, sestra Molly Moze in Johna Thomasa (oba že pok.), članica SNPJ št. 147. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. v petek, 22. januarja, v cerkev sv. Jeroma dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, zvečer od 7. do 9. ter v četrtek pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Joseph Kess

V četrtek, 14. januarja, je v Euclid General bolnišnici po kratki bolezni umrl 77 let stari Joseph Kess, rojen v Fredericku, Colo., od koder je prišel v Cleveland l. 1928, mož Sophie roj. Blatnik, oče Josepha (Victoria, Br. Col.), 2-krat stari oče, brat Rudolpha, Max-a (Avstrija), Michaela (Argentina) ter že pok. Franca in Antona (oba v Jug.), zaposlen pri General Electric 26 let, do svoje upokojitve l. 1972, član SNPJ št. 5 in Kluba slov. upokojencev na Waterloo Rd. Pogreb je bil iz Želetovega zavoda na E. 152 St. včeraj, v ponedeljek, s sv. mašo v cerkvi sv. Jožefa in pokopom na pokopališču Vernih duš.

Josephine A. Habian

Dne 15. januarja je umrla Josephine A. Habian, rojena Ogrin, žena Johna, mati Davida in Anite Immario, 7-krat stara mati, sestra Betty Bryant, Tonyja, Edwarda ter že pok. Sophie, Andrewa in Josepha. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. danes, v torek, v cerkev sv. Viljema dop. ob 9.30 in od tam na pokopališče Knollwood.

V bolnišnici—

Znani rojak Janez Pičman iz Parkgrove Ave. se nahaja v Lake County West bolnišnici, soba 322. Obiski so dovoljeni in sicer od 11. ure dopoldne do 8. ure zvečer.

Zadušnica—

Jutri, v sredo, ob 7.30 zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za Ivana Cuglja ob 14. obletnici njegove smrti.

Zahvaljujeta se—

Jane Lube, sedaj stanujoča v Slovenskem domu za ostarele, in njen mož John se zahvaljujeta vsem sorodnikom in prijateljem za bodrilne kartice, za božična voščila in za voščila ob rojstnem dnevu ter za njih molitve.

Pustna zabava—

Dramatsko društvo Lilija priredi Pustno zabavo z večerjo v soboto, 13. februarja, ob 7. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci. Vstopnina \$12, vstopnice pa imajo člani.

Ljubljana na TV ekranu—

Tisti, ki so preteklo nedeljo zvečer ob 10. na kanalu št. 25 gledali prvo nadaljevanko serije »Fortunes of War«, in ki poznajo Ljubljano, so gotovo kmalu ugotovili, da je bila ta nadaljevanka vsaj delno snemana v Ljubljani, čeprav so igralci govorili o Bukarešti. Med drugim smo videli Kongresni trg, Robbov vodnjak, Tromostovje in več drugih objektov. Nadaljevanka ima sedem delov in bo drugi teh predvajanj naslednjo nedeljo zvečer.

60-letnica društva—

V soboto, 30. januarja, bo ADZ društvo Modern Crusaders praznovalo svojo 60-letnico z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Večerja bo servirana od 6. do 8. zvečer, nato bo krajši program in ples. Vstopnice so po \$11 in lahko pokličete Jane Novak na tel. 461-2399.

10-letnica godbe na pihala—

Dne 6. februarja praznuje USS godba na pihala svojo 10-letnico s programom v SND na St. Clair Ave. Vstopnice po \$12.50 (vključena je večerja) dobite, ako pokličete 481-7512.

VREME

Oblačno in vetrovno danes z verjetnostjo dežja v popoldanskem in večernem času. Najvišja temperatura okoli 46° F. Vetrovno jutri, z možnostjo dežja. Najvišja temperatura v 30-ih. V četrtek oblačno z najvišjo temperaturo okoli 36° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian EditorAmeriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 5 Tuesday, January 19, 1988

Razmišljanje državljana!

V argentinski Svobodni Sloveniji (7. jan. 1988) je bilo objavljeno besedilo »letaka« iz Slovenije s sledečim pojasnilom uredništva S.S.: »Priobčujemo letak, ki podtalno kroži v Sloveniji. Ne potrebuje komentarja, saj je sam na sebi dovolj zgovoren prikaz razmer v domovini.« Vsebinska tega letaka bo gotovo zanimala tudi naše bralce. Omenil bi le, da se tekst zdi v nekaterih stavkih nepopoln, z raznimi napakami. Posredujemo ga pa tako, kot je izšel v S.S. Ur.

Danes je še čas, da storimo nekaj za boljši jutri. Zato, človek, predrami se! Snemi okove laži! Upru se prefinjeno prikriti taktiki raznarodovanja, ki je že dolgo prisotna, v zadnjem času pa strahotna. Pomagaj uničiti ostanke velikosrbske buržuazije, fašizma, orjuna, ki se skriva v želji po večjem ekonomskem izkoriščanju, teritorialni in kulturni prevladi, za idejami, ki jih med množico širijo absolutistični posamezniki. Da, vlada postaja srbska! Odkrito povejmo, v plehke parole zavitemu bratu, da postaja taka skupnost suženjstvo za državljana Slovenije. Imeli ste nas čas prepričati, da razumete in spoštujete našo drugačno kulturo in ne, da nas bratite samo zaradi ekonomskih in strateških interesov.

Ni nujno, da do cilja pelje samo en voz po cesti brez odcepov, če pa je enakopravna skupna pot možna, boste morali, napredni in humani ljudje, pomagati povrniti in dovoliti ponos našemu človeku: delavcu, kmetu, intelektualcu, gospodarstveniku..., dovolj prikrite politike zastrahovanja, poniževanja. Dovolj pritiska in ocenjevanja, da je šovinist, nacionalist, če nekaj hoče, ne da, ali se ne strinja z nečim kar je v nasprotju z njim. Ne dovolimo več, da nekdo samo jemlje, govori pa, da so drugi proti skupnosti. Samo narava je absolutna, v njej pa ni civilne družbe brez demokratične borbe mnenj. Slovenec je v zgodovini že dokazal, da ima svoj prav! Ni cene, da bi utonili v morju srbohrvaške govorne večine. „Fantje“! pa nas je rodila slovenska mati! Primož Trubar nas je naučil pisati, da smo narod ostali. Zato ne verjemite, noben norec nima pravice kričati, da je ljubezen do svojega naroda nacionalizem. S tem načinom dokazuje, da bi rad sam to dosegel.

Pokazali ste, da se je naš človek preko OF in AVNOJ-a med drugim odločil in s kasnejšimi ustavami potrdil: Vsaka republika je država, prostovoljno združena, s pravico odcepitve, v kateri žive enakopravni narodi in narodnosti. Pravica je govoriti svoj jezik na uradnih in državnih forumih, v svojih delih JLA tudi poveljevati v istem. Zakaj tega osnovnega ponosa državljanu in v šolah ne gojite? Uničujete ceno naših žrtev in ponos živečih borcev NOB, za tak danes se niso borili. Narod ni samemu sebi sovražnik. Iz svojega dela bi rad dostojno in v miru z drugimi živel. Ne potrebuje cca 8 mil. predpisov, zakonov, spremembo ustave, ki stremi za povečanjem oblasti federacije in večinskega naroda. Premalo nas je, da bi lahko še dolgo vzdrževali toliko potratnih

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. - Če na Silvestrovo, 31. decembra, vreme piha in kiha, na dan Novega leta pa sonce sije, se dobra trgatve obeta. In res, v Milwaukeeju smo imeli v petek, 1. januarja, lep sončni dan in tako se bomo v jeseni lahko prepričali, če se bo ta naš pregovor uresničil tudi v Ameriki. In po vrhu je z Novim letom pritisnil še strupen mraz, kar pomeni dobro letino.

Januar — po naše prosinec — mrzel, da poka, sadje jeseni in moka. Kadar pa moraš odpirati dežnik v prosincu, žetve poletne ne bodo velike. Naš pregovor pravi, če ni snega v prosincu, ga mali traven da. K sreči je letošnji januar naletel na tleh še precej starega snega, v veselem upanju, da bomo čez dva meseca in pol objeli zeleno Veliko noč in toplo spomlad.

Želim vsem, da bi snežno in mrzlo zimo v kolikor toliko prebredli, brez večjih nesreč in težav. Onim srečnikom, ki živijo na Floridi, v Kaliforniji in drugih sončnih krajih, pa lepo pozdravljeni! Uživate zimsko sonce — čez tri mesece bomo tudi mi. Voščilo z najboljšimi željami izrekam vsem onim, kateri so rojeni ali imajo svoje godove v tem zimskem mesecu. Pozdravljeni!

S.K.D. Triglav vabi.

Društvo Triglav prijateljsko vabi vse naše rojake in rojakinje od blizu in daleč na predpustno maškaradno zabavo s plesom, katera se bo vršila v soboto, 6. februarja, ob 6. uri zvečer. »Ples v maskah« bo veliki dvorani sv. Janeza Evangelista; nagrajene bodo štiri najbolj originalne maske. Še pred plesom vam bo na razpolago domača, okusna večerja. Torej na svidenju v soboto 6. februarja 1988 na predpustni zabavi v dvorani pri Sv. Janezu Evangelistu. Vsi dobrodošli!

Lep praznični spored Slovenske radijske ure

Slovenska radijska sobotna ura, katero vodita že lepo šte-

gospodarjev v predsedstvu, ZIS, CK, mladini..., s številnimi sejami, kongresi, ki so po rezultatih sami sebi namen.

Ne verjamemo več, da je ta način sožitja kaj več kot izkoriščanje in zaničevanje drugega naroda, ki skriva svoje cilje za naprednimi idejami. Spomnimo se nekaterih resnic nedemokratični, pristranski zvezni zakon, devizni z., predpisi povzročajo propad naših firm, tehnološko najslabše opremljenih. Imamo najvišje davke, najdražje življenje, dodatno delo za preživetje. Srbija sili med nerazvite, hoče olimpiado, pretirana sredstva za proračun in posebej za nerazvite — samo v l. 1985 je nerazvita občina prispevala cca 20 milr., brez nep. vlaganja, brez pravice nadzora. Imamo 60 občin. Zakaj ni tu referendumov. Zgodovinska resnica je, da je narod bil predolgo preizkušan, zato je tiho rekel, ne, tudi za večino lastnih referendumov. Pravična družba si te osnovne potrebe zagotovi z normalnim delom. Z jedri uničujete našo identiteto. Program SEV je del načrta pripeljati nas na vzhod, da nas bolj stisnete. Napaka Rusije se odpira. Rast slovenske samozavesti je trajal le do 1948, napredek je uničila stalinistična doktrina, ki pa je ostala. Zgubili smo velik del ozemlja, še celo Savudrijo. Sramota: v l. 1954 Slovenija ni sprejela 25 mil., ki jih je dobila kot odškodnino za Trst in za graditev luke Koper, ki pa se je

(dalje na str. 4)

ter št. 65 pri KSKJ. Mici, pogrešali Te bomo in Tvoj veseli značaj. Počivaj v miru! Družini Piacentinovi in sorodnikom, naše globoko sožalje!

Pravoslavni Božič in Novo leto

Vsako leto na naše sv. Tri kralje, slavi pravoslavna cerkev Badnji večer in naslednji dan (7. januarja) pravoslavni Božič. Na predvečer Božiča se je zbralo veliko vernikov pred impozantno cerkev Sv. Save, kjer je gorel velik ogenj. Predsednik pravoslavne cerkvene občine in prota sta posula z žitom badnjak — želeč vsem, da bi bila letina najboljša in da bi imeli vsi dosti kruha pri hiši. Nato so ta badnjak — hrastovo drevo — zažgali. Vsak vernik je nato dobil hrastovo vejico za spomin in okras hiše.

V bližnjem srbskem kulturnem domu pa je bilo na mizah svežega in suhega sadja in pili so tudi kuhano slivovko. K temu prazniku je prihitelo tudi nekaj Slovencev in Hrvatov, da so lahko izrekli prijateljem Srbom božične in novoletne častitke.

Vse najboljše želje

izrekamo rojaku in članu društva Triglav, Stanku Jakliču, ki je pred kratkim v bolnišnici Memorial na West Allisu preživel težko operacijo na žolčnih kamnih. Kirurški poseg je srečno prestal in se že zdravi v domači oskrbi. Rojaku Stanku Jakliču želimo hitrega okrevanja in vse dobro.

Žalostna vest

Nepričakovano je bela žena neusmiljeno objela našo znano rojakinjo, bolničarko, 59-letno Mici Piacentino, ki ji je v petek, 8. januarja 1988, v Samaritanski bolnišnici prestalo biti njeno srce, katero je ljubilo slovensko pesem, poskočno polko, cvetje in vse, kar je zelenelo v naravi! Bila je članica društva Bled št. 19 pri Slogi

ter št. 65 pri KSKJ.

Mici, pogrešali Te bomo in Tvoj veseli značaj. Počivaj v miru! Družini Piacentinovi in sorodnikom, naše globoko sožalje!

Kulturni dogodki in pripombe

V dolgih zimskih večerih se z ženo neprimerno bolj počuti va gledati in poslušati dramsko in glasbeno umetnost v gledališču in koncertni dvorani, kot doma pred televizorjem ali radijskim prenosom, kjer danes kraljuje kričavo petje, moderno muzikalno javkanje, kriminal in pornografija. Ker je bilo do zdaj še kar znosno vreme in najino zdravje še kar zadovoljivo, sva uživala pet simfoničnih koncertov, z raznimi dirigenti in pevskimi solisti. Zelo nam je ugajala Verdijeva opera Trubadur z izvrstnimi pevci in pevkami.

V začetku decembra lani je nastopil pevski zbor »Bel Canto« v razprodani dvorani P.A.C. Nastopilo je okrog 200 pevcev in pevk, ki so s simfoničnim orkestrom izvajali Handelovo Messiah. Dirigiral je James Paul.

Jeseni lani sta se združila v eno baletno organizacijo Milwaukee baletni zbor in Pennsylvania baletna skupina. Pri treh baletnih večerih — »An All American Extravaganza«, »A Weekend of Halloween Fun«, še posebno pa za božične praznike izvajana »Nutcracker Suite« — se je takoj videlo velik umetniški uspeh.

Slednjo baletno pravljico je uglasbil seveda P.I. Cajkovski in je bila naslovljena »Ščekunčik«, kar pomeni »kleščec« za trenje orehov v obliki lutke, ki jih v tem baletu majhna deklica dobi za božično darilo. Na

(dalje na str. 3)

Novica iz Girarda

Henry Senk

Kot prijatelj sporočam vsem, ki poznate g. Jožeta in go. Danico Senk, 972 Lawrence Ave., Girard, Ohio, da je njun sin Henry doštudiral 19. decembra 1987 z odliko B.S. v Electronics Engineering. Bil je zelo marljiv in priden in je sledil v inženirski stroki svoje tri brate Marjana, Joškota in Victorja.

Henry! Sprejmi naše iskrene častitke, enako Tvoji starši! Upam in Bog daj, da Ti bo sreča mila in boš kmalu dobil delo v naši okolici.

S prijateljskim pozdravom

F. B.

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel MECAN

ČASI SE SPREMINJAJO

Pred kakimi dvajsetimi leti, ko so v katoliški Cerkvi nastajale temeljite spremembe, s katerimi se je svetovno časopisje skoraj dnevno ukvarjalo, je prijateljica vprašala gospo Finkelstein, če je že slišala najnovejšo novico iz Vatikana.

»Ne,« je rekla ga. Finkelstein, »nisem. Kaj pa se je zgodilo v Rimu?«

»Na nekem sestanku so visoki cerkveni dostojanstveniki ugotovili, da niso res Judje krivi, da je bil Jezus križan.«

»Kaj ne poveste,« se začudi ga. Finkelstein. »Ja, kdo je pa potem kriv?«

»Ne vem za gotovo, ampak mislim, da sumijo nekega Portoričana.«

»Tukaj sem prinesel žabo,« je rekel profesor zoologije učencem neke ljudske šole, »da jo bomo študirali in končno secirali.«

Previdno je odmotal papir, ampak namesto žabe je našel skrbno pripravljen šunkin sendvič.

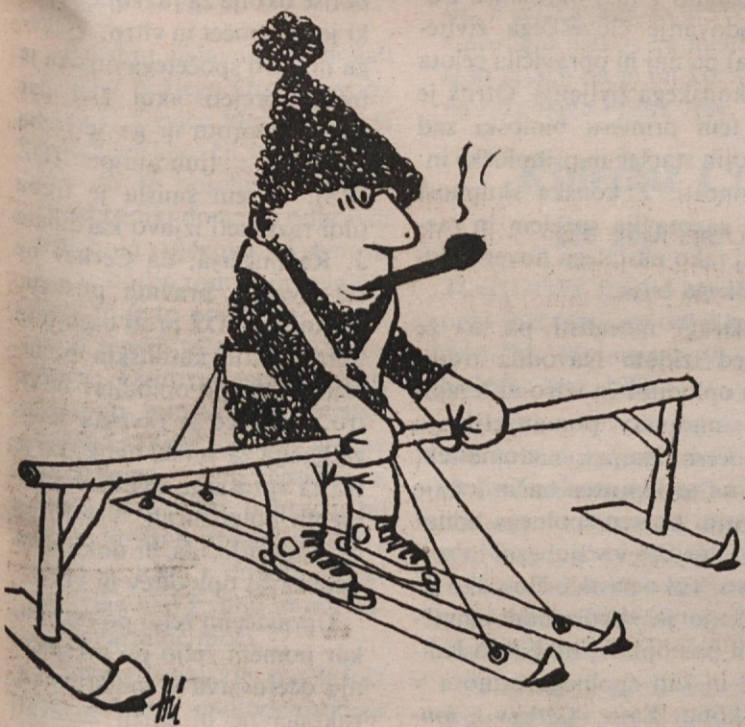
»Čudno, res čudno,« reče sam pri sebi. »Dobro se spomnim, da sem sendvič že pojedel.«

Tolikokrat je »fajhten«, da se je žena nalezla revmatizmu pri njem.

Vinski bratec je gledal dekle v mini krilu, ki je prepevala:

»Se kikel'co prodala bom, za sladko vince dala bom...« in pripomnil:

»Ubožica, saj še dva deci ne bo!«

BREZ KOMENTARJA

Ob svojem rojstnem dnevu je bila Katka zelo sitna in neubogljiva. Njena mati se je razjezila in zavpila:

»Ce misliš tako zganjati, ne boš za rojstni dan dobila ničesar, ne torte, ne daril pa tudi nobenega ne bomo povabili na party.«

Uboga deklica vpraša vsa v solzah:

»Ali tudi pet let ne bom smela biti stara?«

Mož prepričuje ženo, naj mu da nekaj denarja za gostilno.

Zena se brani:

»Povej, kdaj si bil zadnjikrat v gostilni?«

»Kdo pa pravi, da sem že bil zadnjikrat tam?«

V družini se pogovarjajo, kam bodo šli za novo leto, pa pravi sin:

»Jaz bi šel nekam, kjer že dolgo nisem bil.«

Oče mu takoj odgovori: »Potem pa pojdi k frizerju!«

Paberki iz Teleksa...

(Ljubljanski tednik *Teleks* je zanimiv ventil za nezadovoljstvo Slovencev s sedanjim stanjem v deželi. Zato objavlja vsak teden zanimive stvari in te na račun vodilnih osebnosti in vodilnih ustanov. Od časa do časa bom bralcem A.D posredoval nekaj takih paberkov, ki kažejo poleg podatkov samih tudi na razpoloženje v Sloveniji. Moje pripombe bado v teh črkah, vse ostalo v navadnih...)

Ur.)

Moč navade

Na božič, 25. decembra, je nekaj skupnosti imelo svoje interne novoletne zabave. Uredništvo Teleksa in SZDL v svojih delovnih prostorih, RTV (*Radiotelevizija Ljubljana*, op. ur.) na Gospodarskem razstavišču, Uprava državne varnosti v hotelu Slon, oddelek za zatiranje kriminalitete v gostilni Jesih, CK ZKS pa v Klubu invalidov.

Obisk na Igu

Ljubljanska policija je dovolila, uprava zapora na Igu pa ni imela nič proti, ko so predstavniki Delovne skupine za mirovna gibanja pri RK ZSMS (= *Republiški komite Zveze socialistične mladine Slovenije*) in Sekcije za kulturo miru pri Študentskem kulturnem centru ter predstavniki italijanske radikalne stranke napovedali svoj obisk na Igu. Tam je med 35 zaporniki zaprtih tudi 6 Jehovinih prič (zapornikov vesti). Izročili so jim pismo obeh skupin, v katerem so jih seznanjali s svojo dejavnostjo in stališčem do pravne ureditve oporečništva pri nas.

Paračinski sumi

Paračinska tragedija (ko je vojak albanske narodnosti v vojašnici v omenjenem mestu streljal na sovojake nealbanske narodnosti in jih štiri ubil, več drugih pa ranil, nato si sam vzel življenje, op. ur.) se nadaljuje: vojni tožilec v Nišu je vložil obtožnico zoper osem vojakov paračinske enote, ki naj bi pomagali Azizu Kelmendiju pri pripravi kaznivega dejanja in pobegu. To vse pa naj bi storili iz sovražnih namenov, je menda odkrila preiskava. Zagrožena kazen: deset let zapora najmanj, mogoče pa je izreči tudi smrtno kazen!

Med prvimi je obtožnico komentiral ljubljanski profesor pravne fakultete dr. Ljubo Bavcon (citiramo iz *Danasa*, 15. december): »V časopisih sem prebral obtožnico in globoko dvomim, da je utemeljena. Zadnji dve leti študiram dachauske procese, znano mi je, kaj vse je mogoče doseči v preiskavi. Skoraj neverjetno je, koga vse je mogoče zломiti, da niti ne govorim o mladih ljudeh pri dvajsetih letih. Našim organom Udbe je uspelo izvleči priznanja nedolžnih, ki so prej mučeni kot komunisti uspeli zdržati vsako torturo.«

Takoj je odgovoril sodnik vrhovnega sodišča Jovan Bu-

Mimogrede iz Milwaukeeja

(Nadaljevanje s str. 2)

vprašanje, kako bi imenovali iz ruskega »Ščekunčik« in angleškega »Nutcracker« v slovenščini, sem našel besedo »Hrestač«, katero je skoval velik slovenski pesnik Oton Župančič, in to je ostalo vse do danes v opernem baletnem gledališču v Ljubljani.

Kar se tiče dramskih predstav, se že vršijo v novem gledališču, a okolica še ni dokončno urejena. Umetniške slikarske in kiparske razstave so

turovič: »Mislim, da se je neprimerno izjasnjevati o tako zapletenem kazenskem predmetu samo na temelju novinarskih vesti.«

Naš komentar je seveda kratak: če je mogoče dvomiti v obtožnico že na temelju novinarskih poročil, kakšna katastrofa je šele obtožnica!

Diferenciacija se nadaljuje

Če je morda kdo ob zadnjih dogodkih v Srbiji z olajšanjem zavzdihnil »hvala bogu, da se vse dogaja tam doli,« pa mu bo po branju naslednjih vrstic jasno, da je diferenciacija vseobsežna in da je zdaj hoditi v Beograd nevarno, še posebej, če se ne nameravaš samo sprehajati po prenovljeni Knez Mihajlovi. Niti dober mesec ni tega, kar je beograjska policija po dveh urah in 900 prodanih izvodih Katedre preprečila nadaljnje razširjanje mariborskega časopisa (s sredico, ki so jo napisali odstavljeni uredniki Studenta).

Nekaj podobnega so si prejšnji teden omislili novinarji ljubljanske Tribune. S seboj so vzeli zadnjo številko Tribune in posebno izdajo Tribune. V posebni izdaji Tribune pa je izšla knjiga beograjskih avtorjev Koste Čavoškega in Vojislava Koštunice, *Stranački pluralizem ili monizam*. Knjiga je povsem legalno izšla pred štirimi leti v Beogradu, bila takoj razprodana, ponatisa pa seveda ni bilo. Knjiga namreč govori o političnem življenju v prvih povojnih letih, ko so (ne boste verjeli!) obstajale še različne politične stranke, ki so tiskale svoje časopise itd. Skratka obstajalo je razgibano politično življenje.

Ponatis te knjige je v luči zadnjih dogodkov in zahtev po politični unificiranosti še posebej dobrodošlo. Kakšen je pomen knjige, pa dokazuje reakcija policije v Beogradu. V borih petnajstih minutah po začetku prodaje redne številke Tribune in posebne izdaje so bili prodajalci, novinarji Tri-

(Dolje na str. 4)

nam na razpolago v muzejih in raznih galerijah in privatnih hišah.

Kulturne prireditve med Slovenci in prihajajoča sezona

Slovenci in Slovenke v Milwaukeeju smo imeli lansko jesen lep in zanimiv baletni večer v organizaciji baletne učiteljice Isabelle Kralj, in tri pevske koncerte. Nastopili so pevski zbor »Gallus« pod vodstvom pevovodje Lea Muška-tevca, odlični gostujoči Tržaški oktet iz Trsta, in zabavni pevski koncert zbor »USPEH« pod vodstvom Dolores Ivanchich.

Za letošnjo slovensko kulturno-pevsko spomladansko sezono pa mi je prišlo na uho, da bo v začetku marca koreografinja Isabelle Kralj pripravila zopet svoj baletni večer na Alverno College. Pevski zbor Gallus pripravlja koncert, na katerem bo nastopil tudi čikaški pevski zbor pod taktirko dr. Vendelina Špendova. Imeli bomo tudi koncert zbor »USPEH«, katerega pripravlja D. Ivanchich.

Torej, Bog nam daj zdravja in primerno lepega zimskega vremena, da bomo lažje prebredli mrzle zimske mesece in potem z veseljem skočili v objem spomladanskih sončnih žarkov!

Ocvirki...

Lansko leto — 1987 — je preteklo že 30 let, odkar redno dopisujem v naš ameriški slovenski časopis *Ameriška Domovina*. Da to omenjam, je kriv naš rojak Matija, vprašajoč me: Koliko pa zaslužiš s tem dopisovanjem? Nič. Kaj? Ti norec Ti, kdo pa danes še dela zastoj!

V bližini mojega doma so razkopavali cesto. Po delu so razne luknje zavarovali z ograjami. Veter ali pa pobalini so podrli te ograje. Grem mimo in vidim veliko nevarnost za avtomobile. Dvignem zavarovalno ograjo in jo postavim na prejšnje mesto: Mimoidoča naša starejša rojakinja me vidi in zavpije: Ti norec, this is not tvoj žab...

V polnem avtobusu sedim pri oknu blizu soferja. Na neki postaji vstopi sopeča in noseča ženska. Vstanem, da bi ji dal sedež, toda mlajši, urnejši moški skoči in zasede sedež. Vsi smo bili tihi, toda na obrazih sem bral: Ti stari norec Ti...!

No, v takih primerih biti norec... meni je bilo zelo prijetno!

A.G.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 85 let

Marijan Šef, Ljubljana
Valentin Pozaić, Zagreb

Stališče katoliške Cerkve do bioetičnih vprašanj

II. nadaljevanje

5. Podoba o otroku. Popolnoma naravno je in brez vsakega dvoma, da si vsak par želi enega ali več otrok. Naravna želja vsake zakonske ljubezni se izraža v očetovstvu in materinstvu. Zakon, v katerem bi zakonca vnaprej izključevala možnost rojstva otrok, je po krščanskem gledanju neveljaven. Z druge strani lahko rečemo, da je popolnoma naravno, da imajo otroci pravico do staršev, da niso brez njih ali da so predmet želja kogarkoli drugega. Prav je, da skrbimo za psihično počutje zakoncev, ki trpijo zaradi sterilnosti, toda še bolj moramo skrbeti za duševno počutje otrok brez staršev, starševske ljubezni in družinskega okolja.

Dokument DŽ obravnava tudi sterilnost v zakonu. To je huda »preizkušnja« in povzročja »trpljenje, ki ga moramo vsi razumeti in pravilno vrednotiti« (II,8). Toda starši nimajo pravice do otroka. Otrok ni predmet posesti. Otroci so po izjavi II. vatikanskega cerkvenega zbora »najdragocenejši dar zakona« (CS 50). Zato »ima otrok pravico, da je sad posebne zakonske ljubezni svojih staršev in prav tako ima pravico, da ga spoštujejo kot osebo od trenutka njegovega spočetja« (DŽ II,8). Lastiti si pravico do otroka bi pomenilo lastiti si pravico do drugega človeka, kar je v nasprotju s človeškim dostojanstvom. Človek ima pravico samo do nekaterih dejanj drugega človeka in s tem ima samo v prenesenem pomenu pravico do te osebe.

Starši kot »sodelavci božji pri darovanju življenja novi osebi« (Janez Pavel II., FC 14) in kot »sodelavci ljubezni Boga Stvarnika« (CS 50), nimajo pravice do otroka. Njihov zakon jim daje pravico do tistih »naravnih dejanj, ki so po sebi usmerjena k rojstvu« (DŽ II,8).

Razmišljanje državljana!

(Nadaljevanje s str. 2)

gradila z lastnimi sredstvi in krediti z obvezo vračanj. Ostale luke so dobivale 20 let dotacijo brez obveze vračanja. Sklepa se, da je bilo v ostali infrastrukturi podobno, zgodovina še skriva resnico. Sedaj, za rešitev lastne kože, prodajate morje tujcu, nas ne vprašate. Naše gospodarstvo, policija..., mora obvezno sprejeti vaše »strokovnjake«. Ti načini so načrtno uničevanje ekonomskih korenin naroda, propad in odvisnost od nas. Nihče ni vse do danes toliko žrtvoval in bil tako zapeljan.

Rojaki prisluhnite zamrtemu kriku vesti in resnice. Odprimo usta. Res, imajo vsa sredstva politične propagande in prisile. Zato so misli naše orožje. Pametno in dostojanstveno bojkotirajmo ta hotenja! Borimo se kot veliki Gandi. Občujmo z našim „bratom“ ponosno v našem jeziku, bodimo strpni s priseljenci, naj nas pričnejo spoštovati. Razširjajmo pisma, letake, podpirajmo naše politike, ki so sposobni in razumni, pomagajmo jim razvezati roke, ne dovolimo, da nam jih odstranjujejo, kot so delali z najsposobnejšimi.

Slovenci! Dokažimo, da smo sposobni in zreli za novo pot, da smo v teh časih še bolj skupaj. Če te misli niso zrele in resnične, naj zamro. Rojak! Če pa čutiš in veš da je tako, tedaj razmnožimo medse ta poziv, ki naj bo kot iskra in naš preizkus!

Državljan Slovenije

Posamezna vprašanja

Znanost po sebi ne nasprotuje etiki in morali. Človek je po svoji naravi sposoben raziskovati stvarstvo in svoje lastno življenje. Toda s tem še ni rečeno, da bi bilo vse, kar je mogoče tehnično narediti, že moralno dovoljeno. To je postalo vsem bolj jasno ob številnih ekoloških vprašanjih. Bioetik M. Cuyás je dejal: »Bog rad odpušča, ljudje težko, narava nikoli« (Program RV, španska oddaja 15.3.1987). V človeškem rojevanju slutimo naravne zakone, ki zahtevajo nedotakljivo spoštovanje. Če nasprotujemo nekaterim tehničnim možnostim, se borimo za življenje in spoštovanje človeške osebe.

Moderna civilizacija je polna nasprotij. Z ene strani se mnoga življenja brezobzirno uničujejo, z druge strani pa hočejo življenje brezobzirno proizvajati. Koliko je bilo poskusnih žrtev pred prvo uspešno oploditvijo »in vitro«! Slišati je bilo, da so v zagrebški bolnici naredili dva tisoč poskusov, da je prišlo do prve uspešne oploditve. Če izvzamemo preproste oploditve »in vitro«, se še vedno lahko vprašamo, ali ne bomo nekega dne postavili spomenik ne samo uspehom biomedicine, ampak tudi njenim žrtvam?

1. Embrij. Danes govorimo vedno več o prenatalni diagnozi v zgodnjem embrionalnem ali fetalnem obdobju. Takšen medicinski poseg je etično dovoljen, »če spoštuje življenje in celovitost človeškega embrija in fetusa in je narejen z namenom reševati ali zdraviti zarodek« (DŽ I,2). Če to naredimo po nasvetu ali naročilu, da bi potem naredili splav, opisani poseg etično ni dovoljen. V tem primeru tudi drugi strokovnjaki ne smejo sodelovati. Diagnosticiranje dobi svojo moralno vrednost od namena, s katerim ga uporabljamo.

Kadar gre za terapevtske posege, veljajo moralno ista načela kot pri vsakem drugem bolniku. Odločitev namesto embrija ali fetusa prevzamejo nase starši (DŽ I,2).

Moralno niso dovoljeni poskusi, če niso narejeni v terapevtske namene. »Če uporabimo človeški embrij ali fetus kot predmet ali sredstvo poskusa, zagrešimo zločin proti njegovemu dostojanstvu kot človeškemu bitju« (DŽ I,5).

S trupli embrijev in fetusov moramo ravnati kot z mrljiškimi ostanki drugih ljudi.

Embrij je vedno embrij ne glede na to, ali je do spočetja prišlo po naravni ali umetni poti. Zato je nemoralno proizvajati človeške embrije kot »biološki material« (DŽ I,5). Kdorkoli to dela, tudi če se ne zaveda, si lasti božje pravice, ker se »dela gospodarja usode drugega človeka, če svojevoljno določa, kdo bo živel in koga bo obsodil na smrt, ker uničuje človeška bitja, ki se ne morejo braniti« (DŽ I,5).

2. Nekateri tehnike spočetja. Osnovno moralno načelo v tem pogledu je: »Vsako osebo moramo spoštovati zaradi nje same: v tem je dostojanstvo in pravica vsakega človeškega bitja od njegovega spočetja dalje« (DŽ I,6). Zato so popolnoma nesprejemljivi poskusi združitve človeških in živalskih gamet, oploditev v živalski maternici ali umetni maternici. Isto velja za kloniranje. Tudi tehnika zmrzovanja embrija, z namenom, da bi ga pozneje vnesli v žensko telo, ni sprejemljiva. Življenje, spočeto v laboratoriju, zunaj naravnih pogojev, je podvrženo veliki nevarnosti, da bo pretrpelo škodo ali da bo celo uničeno. Morda ga bodo biološki starši celo prepustili na milost in nemilost tehnikom ali družbeni birokraciji.

FIVET — oploditev v epruveti in prenos v maternico

S prvim rojstvom otroka, ki je bil spočet v epruveti (1978), se je začelo novo obdobje v ustvarjanju novih življenj. Začetno navdušenje je potisnilo v senco vprašanja bioetike.

PABERKI...

(Nadaljevanje s str. 3)

bune aretirani, odpeljani v Sekretariat za notranje zadeve Stari grad in tam zadržani dve uri. Kako ravna policija v takih primerih, verjetno ni treba ponovno pripovedovati, lahko pa napovemo, da bodo tokrat za učinkovitost pohvaljeni. Nazadnje jih je namreč mestni komite ZK ostro grajal, ker so v primeru Katedre reagirali prepočasno. O tem dogodku ni poročal noben beograjski časopis. Na tem področju je torej diferenciacija uspela.

(Zgornji paberki iz Teleksa št. 53 /31.12.1987/ in št. 52 /24.12.1987/

Načelno je sprejemljiva pomoč tehnike, če odpovedo naravni procesi. Toda pri heterologni oploditvi (AID) nastopa še tretja oseba, zato je z moralnega stališča nesprejemljiva.

Kako pa je tim. **simple case** — **preprostim primerom**, ko sama metoda oploditve moralno ni vprašljiva? Gre za primer, ko ženino jajčece oplodijo in vitro z moževimi semenčicami in ga potem vnesejo v ženino maternico, kjer se normalno razvija do rojstva. Če pa oplodijo več jajčec, vnesejo v maternico vse embrije in nobenega ne uničijo. O tem do sledi še ni bila izražena sodba cerkvenega učiteljstva. Tudi papež Janez Pavel II. pri govorih zdravnikom ni posegal v vprašanja oploditve in vitro. Med moralisti so bila mnjenja deljena.

Nekateri moralisti so oploditev in vitro zagovarjali samo v primeru **ultima ratio**, če sta zakonca spoznala, da so vse druge možnosti že izčrpane ali jih ne moreta uporabljati. V takšnih primerih naj bi bila oploditev in vitro terapija naravnega procesa, ki je odpovedal. V tem primeru bi prekinili dvojni smisel in namen spolnega dejanja, kar pa okrožnica Posredovanje človeškega življenja (Humanae vitae) odklanja. Res je sicer, da se pri kontracepciji dvojni namen spolnega odnosa prekinja zato, da bi spočetje preprečili, pri oploditvi in vitro pa bi želeli spočetje uresničiti. Prva je usmerjena proti življenju, druga pa naj bi mu služila. Vse pomanjkljivosti oploditve in vitro (gledano v luči okrožnice Posredovanje človeškega življenja) pa naj bi opravičila celota zakonskega življenja. Otrok je v tem primeru biološki sad svojih staršev in psihološke intimnosti. Zakonska skupnost pa zagotavlja sprejem in razvoj tako nastalega novega človeškega bitja.

Drugi moralisti pa so že pred izidom Navodila trdili, da oploditev in vitro ni terapija naravno pomanjkljivega procesa, ampak nadomestek, ki na nedopusten način ločuje dvojni pomen spolnega odnosa - združitve v ljubezni in rojstvo. Tako nastalo človeško življenje je »proizvod« tehničnih postopkov, ne pa posledica in sad spolnega odnosa v zakonu. Zato »Cerkve z moralnega vidika nasprotuje homologni oploditvi in vitro; ta je v sebi nedovoljena in nasprotuje dostojanstvu prokreacije in zakonske zveze, tudi če bi to naredili z namenom, da bi preprečili smrt človeškega embrija« (DŽ II,5). (Podčrtano v originalu.)

Isto načelo velja tudi za umestno oploditev (AI) zunaj

spolnega odnosa ali brez povezanosti z njim. Dovoljena je samo takšna oblika umetne oploditve, ki pomaga ali olajšuje, ne pa nadomešča spolni odnos (DŽ II,6). S tem v zvezi je masturbacija kot način pridobivanja semena moralno nesprejemljiva. (Seme naj bi dobili med spolnim odnosom ali s punkcijo testisa.) Razlog za to: »ker svojevoljna uporaba spolnega življenja zunaj spolnega odnosa bistveno nasprotuje njegovemu namenu« (Kongregacija za verski nauk: Izjava o nekaterih vprašanih spolne etike, Persona humana št. 9).

Obzir in razumevanje

Dokument je zelo razumevajoč za zakonske pare, ki preživljajo preizkušnjo neplodnosti, ko pravi, da je »želja po otroku moralno nujna« (DŽ II, 5). Za mnoge zakonce ostaja oploditev in vitro skoraj edina možnost, da dobijo otroka. Dokument gleda zelo trezno na dejstvo, da so tudi v katoliških bolnišnicah opravljali oploditev in vitro kot pomoč zakoncem brez otrok in da so to delali **in bona fide**, to pomeni brez slabega namena in po prepričanju svoje vesti. Dokument prav tako sprejema dejstvo, da se bodo k tej rešitvi še naprej zatekali nekateri zakonci. Zato je kljub jasnim načelnim stališčem zelo obziren do omenjenih primerov.

Homologna oploditev in vitro, pri kateri ne žrtvujejo nobenega embrija, moralno ni tako obremenjena kot druge oblike oploditve zunaj zakonskega spočetja otroka. Urejejo zakonsko življenje je najboljše okolje za razvoj otroka, ki je bil spočet in vitro. Vsakega in vitro spočetega otroka je treba sprejeti »kot živi dar božje Dobrote in ga je treba vzgajati z ljubeznijjo« (DŽ II,5). V tem smislu je treba tudi razumeti izjavo kardinala J. Ratzingerja, da Cerkve ne bo izvajala pravnih posledic dokumenta DŽ proti osebjem in upravi tistih katoliških bolnišnic, ki delajo oploditev in vitro. Drugače je ravnala Kongregacija za verski nauk, ko je šlo za vprašanje splava v omenjenih bolnišnicah. Vse to pa ne dokazuje, da bi dokument odobral oploditev in vitro.

Upravičeno željo po otroku, kar pomeni željo po uresničenju očetovstva in materinstva, zakonci ne bi smeli zoževati samo na oploditev in vitro, ampak še na druge načine. Zato dokument ponavlja misli Apostolskega pisma Janeza Pavla II. o družini: »Ne smemo pa pozabiti, da zakonsko življenje tudi tedaj ne izgubi svoje vrednosti, če roditev novega življenja ni mogoča. Telesna nerodovitnost more biti

(Dalje na str. 7)

Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Kanadska Domovina

Nastopili smo novo leto 1988

TORONTO, Ont. - Staro leto 1987 je postalo zgodovina. Za mnoge je bilo plodovito, za druge manj, za nekatere pa naravnost tragično in z žalostnimi posledicami. Smrt in bolezen sta posegli v marsikatero družino; revolucije in civilne vojske so povzročile milijone beguncev in brezdomcev; lakota mori nadaljne stotisoče — največ otroke, ki so najmanj odporni in tako nedolžne žrtve našega prosvetljenega dvajsetega stoletja, stoletja tehničnega in gospodarskega napredka, ker je človek v svoji modrosti in naprednosti pozabil na tisto osnovno prvino, da smo si ljudje na tem svetu bratje in sestre in da moramo drug za druge skrbeti.

Neštetokrat pa mi pride na um starozavezna zgodba o Kajnu in Abelu, ki je danes čudovito aktualna in se dostikrat zgodi ob branju današnjega časopisa, kako malo važnosti se polaga na človeško življenje, ki nam je bilo dano.

Kot Judje v puščavi, ki so po tridesetih letih tavanja pri iskanju obljubljenega dežela pričeli častiti Zlato tele, se tudi mi predajamo istim zvodljivim vabilom in smo pričeli častiti manona.

V Severni Ameriki smo vsi leto 1987 preživeli če že ne v izobilju, pa vsaj v miru in v prepričanju, da smo svobodni ljudje.

Ko smo nedavno praznovali rojstvo božjega Otroka, rojenega iz Device Marije v revni betlehemske ovčji staji, nam je bilo to še posebej priročno. Brezbožniki doma so odpravili Božič in njegovo skrivnost, ker se bojijo resnice in tavajo v temi in je to pglavitni vzrok, da iz svojih težav ne vidijo izhoda. Duhovna sproščenost, notranji mir in zadovoljstvo posameznikov je pot v srečno prihodnost, kajti človek ni samo meso in kri, temveč je bil že ob rojstvu obdarjen tudi z dušo — torej z duhom —, ki ga dviga nad živaljo in mu daje ustvarjalne moči.

Samo dvanajst let nas še loči od novega enaindvajsetega stoletja. Dovolj časa, da narod doma spozna pomembnost božične skrivnosti, ki je narod skozi dolga stoletja ohranjala, ga oblikovala in ga napravila trdoživega, da je preživel veliko težkih preizkušenj in dočkal današnji dan. Zdrave sile doma se prebujajo in upam, da bodo v novem letu 1988 še z večjo silo privrele na dan.

Kot narod smo majhni in se kot mravlje prizadevamo, da bi se ohranili. V vsako živo bitje je to samoohranjevanje prirojeno. Zakaj naj bi se Slovenci tem naravnim zakonom izneverili? Zato ima vsak od nas nalogo, bodisi v politiki, gospodarstvu, pri vzgoji, pri učenju verskega nauka, zlasti pa starši svojih otrok, da ved-

no znova poudarjajo važnost pripadnosti slovenskemu rodu, ki ima več kot tisočletno zgodovino. V mladem rodu je namreč bodočnost vsakega naroda in če bomo znali naš novi rod vzgojiti v prvenstvenih dobrinah krščanstva in sloven-

Slovo od starega leta

TORONTO, Ont. - V Slovenskem domu na Pape Avenue je Društvo Slovenski dom pripravilo za svoje člane in prijatelje veselo Silvestrovanje, ki je lepo uspelo. Blizu 300 ljudi se je udeležilo tega praznovanja, ki je poteklo v veselem razpoloženju in prijetni zabavi.

Mladi odborniki (M. in L. Dolenc, J. Genorio, M. Muhič, A. Markeš in še nekateri) so poskrbeli, da je bila dvorana za to priliko lepo okrašena, da je bilo na razpolago vseh vrst pijače. Drugi so skrbeli (kar je verjetno edinstveno v Torontu), da so bile mize rezervirane po imenih in so vsi prišleci bili vodeni do svojih miz od ljudi kot so F. Arhar, P. Markeš, ga. Arhar in drugi odborniki. Obilno in okusno večerjo pa sta zopet pripravili že vsem znani kuharici ge. Hacetova in Dolenčeva s pomočjo drugih pridnih žená, ki so v kuhinji pomagale. Za ples je igral orkester Janeza Pahulje. S pripravami za ta večer in s prodajo listkov za mehko in trdo pijačo pa je bil kot vselej na razpolago Frank Ješe, eden

Koledar Celovške Mohorjeve in njene knjige za l. 1988

TORONTO, Ont. - Nekaj dni pred Božičem sem dobil knjige celovške Mohorjeve in njen Koledar za l. 1988.

Ker sta mi dve knjigi po vsebini že manj ali več znani, tretje pa še nisem dokončno prebral, se ne bom pri knjigah ustavljal, pač bi rad nekaj besed napisal k lepo urejenemu in pestremu Koledarju z zanimivimi članki.

Že akvareli prof. Petra Fistra o stavbarstvu in arhitekturi na južnem Koroškem so me prevzeli s svojimi mehкими barvami in oblikami v koledarskem delu takoj v začetku.

Vesel sem bil tudi, da se je Mohorjeva spomnila zaslužnega župnika iz Vogerč, č.g. Vinka Zaletela ob njegovi 75-letnici.

»Vinko Zaletel ni Marko Polo krške škofije, ki bi se podajal v daljne kraje sveta, da bi tam zasajal zastavico svoje ožje domovine, temveč je svetovni popotnik v avtentičnem katoliškem pomenu: božjemu otroku je ves svet dom, saj je vsepovsod prisoten tudi njegov večni Oče...« je zapisal pod barvno sliko g. urednik, ki Vinka Zaletela prikazuje v

stva, bo slovenski narod tudi v novem stoletju še živel in napredoval.

Ko nastopamo novo leto 1988, imejmo to jasno pred očmi. Le tako bomo morda dočakali še stoletje, ki bo prišlo za stoletjem, ki ga bomo čez dvanajst let nastopili.

prvih članov Slovenskega doma. V točilnici je ves večer delal mladi Peter Grmek in služil žejnim plesalcem. Tako je po zaslugi vseh teh ljudi večer zares lepo izpadel in v zadovoljstvo vseh, ki so se ga udeležili.

Zahvala torej vsem — delavcem in obiskovalcem —, kajti le na ta način se bo Slovenski dom ohranil in nas kot prijatelje družil.

Slovensko torontsko javnost bi rad na koncu tega pisanja samo še opozoril, da se bo v Slovenskem domu vršila pustna veselica, ki bo prav tako vesela kot Silvestrovanje, in sicer 13. februarja 1988 ob 7h zvečer. Če se še niste odločili, kam boste šli za pusta pred štiridesetdnevni postom, potem pridite v Slovenski dom. Vstopnice bodo na razpolago pri vseh odbornikih.

Kakor smo si na Silvestrovem večeru v Slovenskem domu želeli srečno, zdravo in uspešno novo leto, tako v imenu Društva Slovenski dom vsem Vam, ki boste brali te vrstice, isto želim iz vsega srca!

Otmar Mauser

razgovoru z najmlajšimi Korošci.

Vinko Zaletel je zasajal zastavo svoje ožje domovine povsod, kjer je hodil in bil, kajti poleg svoje vernosti je tudi velik Slovenec.

Kanadski in ameriški Slovenci mu ob njegovi 75-letnici želimo obilo zdravja in božjega blagoslova in mu častitamo za njegovo plodno delo, da je s svojimi diapozitivi zblížal zdamsko Slovenijo s koroškimi Slovenci, in tako tudi Mohorjevi pomagal utirati pot v domove zdamskih Slovencev.

S posebnim zanimanjem sem bral članek Vinka Ošlaka »Štirideset let odkar je Mohorjeva v Celovcu spet začela delati«.

Njegov članek se mi zdi zdrava in potrebna polemika, kajti ljubljanski režim je l. 1945 hotel dobiti v roke celovško Mohorjevo in jo po svoje oblikovati. Po zaslugi g. dr. Janeza Hornböcka pa jim ni uspelo. Škoda je, da g. Ošlak v svoji analizi ni posegel v članek dr. Hornböcka, ki ga je napisal za Koledar l. 1982. Z vsemi Ošlakovimi dognanji pa se strinjam, le tisti odstavek,

(dalje na str. 6)

DROBTINE Z ZAHODA...

LETHBRIDGE, Alta. - Vstopili smo v novo leto z ugibanji, kaj nam bo prineslo in z misljo, kdo ve, koliko let nam je še namenjenih. Za Kanado, predvsem za zahodno Kanado, je to olimpijsko leto, saj nas loči od začetka zimskih iger le še nekako mesec dni.

Vseh, ki se količkaj zanimajo za zimski šport, se pollašča nekaka nervoza, nestrpnost in vznemirljivo pričakovanje, ker olimpijske igre so poverjene v izvedbo redkim, morda enkrat v polstoletju. Dnevna sredstva obveščanja so polna poročil in reklam za te igre. Presenečenje je že to, da vsa Kanada številčno in z navdušenjem sodeluje ob teku olimpijske štafete, ki je zadnji mesec vzburkala celo naše vzhodne province, skozi katere potuje in vprav tele dni končuje pot skozi Ontario. Olimpijska misel res povezuje celo Kanado.

Calgary se mrzlično pripravlja na dosedaj največjo zimskošportno svetovno tekmovanje. Mesto samo in bližnja okolica bo februarja sprejela tisoče in tisoče domačih in mednarodnih gostov, za katere je vse pripravljeno. Organizatorji zaključujejo zadnje drobnarije večletnih priprav za te igre. Tekmovališča so pripravljena, trenutna skrb je le premalo snega. Naravnega snega, božjega daru namreč. V strmine nasipajo umetni sneg, vrhnje proge so že pred tedni zasuli z več kot metrom umetnega snega in so se tam vršile mednarodne slalom tekme. Ko pride željena nebeška pošiljka, bodo z mešanico umetnega in naravnega snega imeli idealne razmere za tekmovanje. Trdno upamo, na mernike nebeške beline... V mojih študentskih letih smo v slučajih kakršnekoli negotovosti dejali, da brez ciganke se nič ne ve...

Naše mestece Lethbridge je osrednja točka južne, sončne Alberte, nekako 200 km južno od Calgaryja, kjer smo imeli pred desetletji hude zime. Vse je bilo zalito v snežne odeje in mraza tudi do 30 stopinj in več je bilo. Letos pa nam ga zima bije res povsem po svoje. Nekaj palcev snega smo dobili v oktobru, pa so ga vetrovi in odjuga polizali kot sladolep. Prašne ceste je pobelilo popoldne pred svetim večerom, imeli smo pa spet tiste dni najtoplejši dan v Kanadi, 12 stopinj in sonce — noč pa se je shladila na 25 stopinj pod ničlo...

Slišimo pač pa, da muhasta kanadska zima nasipa sneg v škodo in težave v vzhodnih predelih Kanade. Vendar je

zimski nered po celem svetu. Znančevim božičnim voščilom je pripisan stavek: »Tudi pri nas nimamo snega po volji, turisti mesto smučanja prebijajo dneve na golf igriščih. Smučarska tekmovanja so odložena ali prestavljena, mraza imamo pa toliko, da še mlake ne poledené.

Leto 1987. smo v naši srenji v glavnem zadovoljivo preživeli. Je pa med nami vse več upokojencev in upokojenk, le še dobra desetina tistih, ki smo prišli v Lethbridge kot politični begunci še pridno dela. Naš tod rojeni mladi rod se je žal odtujil, doštudiral in zavozil v lastne smeri.

Ko ob novem letu miselno prebiram našo kroniko, z veseljem ugotovim, da se doslej še kar srečno ogibamo raznih boleznih, sem in tja kak dan neprikl, kolikor pa vem, nič resno težkega. V večnost sta odšla dva srenjčana. Smrt jima je bila usmiljena in kruta. Našo nad devetdesetletno priljubljeno Hribarjevo mamo je rešila nekajletnega pričakovanja te, in poslavljanja. Vedno pripravljena na odhod, jo je vdanu pričakovala. Mirno je zaspala ob zbrani družini otrok in vnukov.

S Frenkom Špenkom smo bili skupaj zadnjič pri velikonočnem misijonu in v pogovoru je omenil, da namerja kot vsako leto obiskati domače v Sloveniji. Res se je po praznikih napotil preko Atlantika domov. Dōma pa ni dosegel. Letalske zveze so se nekaj zavozljale, ko je priletel na Brnik, ga ni nihče čakal. Nestrpen se je v hudem viharju napotil peš domov. Na poti ga je podrl menda malo vinjen avtomobilist. Hudo polomljen, je Frenk izdihnil na lico mesta. Dva srenjčana sta odšla...

Tik pred Božičem nas je obiskal naš dobri znanec, misijonar g. Tine Batič, žal samo za en dan. Spovedoval je, nam bral večerno mašo. Skoro vsi smo se zbrali. Vesel je bil cerkvenega obiska, posebej še, ker nam je v pridigi orisal žalostne razmere, ki se vtihotapljujejo v svet in tudi med slovenske družine, namreč verska mlačnost marsikje v Kanadi pa celo razkristjanjenje.

Vsakokrat nam čuteče potrka na srca, le škoda, da je doma tako daleč od nas in nas zmore obiskati le dvakrat letno. Od nas ga je pot vodila v severno Alberto in kasneje v Britansko Kolumbijo. Vsakokratni obisk nas združi, zato smo mu za vsak obisk res hvaležni...

Vsem znancem in bralcem tehle vrstic želi zdravja, zadovoljstva in osebnega miru v pravkar začetem prestopnem, olimpijskem letu

Pak

Kanadska Domovina

Koledar celovške Mohorjeve...

(Nadaljevanje s str. 5)

da je »nekdo opletal z dolarji«, bi rekel, da je to storil en sam človek tu med nami, a je bil od drugih zavržen.

Pod zaglavjem »Cerkev in svet« je ob 850-letnici stiškega samostana Ludvik Ceglar posvetil belim menihom in njihovi zgodovini obsežno penitev, ki zgodovinsko prikazuje obstoj znamenitega samostana in patrov, ki so se temu samostanu posvetili. Waldemar Posh pa piše o reliefih sv. Heme v krški stolnici.

Sledi zaglavje »Pri nas na Koroškem« s člankom o podružnici Marije Vnebovzete v Nončni vasi, člankom o celovških Slovencih, potem prispevek p. Bertranda Kotnika o hišnih imenih južne Koroške s slikami domačij.

»Literatura, meje in zeleni pas« je doprinos Vinka Ošlaka v rubriki »Znanost, umetnost, književnost«. V tem delu Vinko Mirt razpravlja o »Umetniški upodobitvi grba Slovenske Marke«, Miha Vrbinč pa prikazuje pesniške zbirke mladih koroških avtorjev 1980-1986, napis na Vojvodskem stolu pa razčlenjuje Polde Verbovšek.

Vrsto zanimivih člankov se najde pod zaglavjem »Vzgoja, šolstvo, izobraževanje«.

V zaglavju »Slovenci po svetu« Br. V. iz Novega mesta v članku »Ušesa imajo, pa ne slišijo...« razpravlja o nastanku mednarodnega jezika esperanta in njegovih praktičnih aplikacij. (Lani je bilo 100 let od nastanka tega jezika).

O kiparju in umetniku Goršetu je napisal Ivan Sedej in na kratko orisal njegovo umetniško podobo in njegovo življenjsko ustvarjalno delo.

Posebej pa sem se ustavil pri članku »Grobovi v Glinjah kličejo po spravi«, ker sem sam nekaj sličnega napisal v K.D. in tudi zbiral za masovni grob slovenskih beguncev, ki so jih partizani l. 1945 v gozdu nad Ostrovco pomorili. Članek C.T. je zelo premišljen in uravnotežen in tako vzorno sestavljen, da se ob branju iz njega da marsikaj naučiti.

Zanimiv in poučen je članek Jožka Šavlija, v katerem posega v zgodovino Karantancev z likom Arnulfa Koroškega, ki je bil l. 887 izvoljen za kralja Vzhodnih Frankov. Bil je najprej knez v Karantaciji, kot vzhodnofrankovski kralj in cesar pa je odločilno posegal v takratne evropske razmere.

Prof. Edvard Gobec, ki je uredil knjigo »Ohio's Lincoln, Frank J. Lausche«, bralcem Koledarja prikazuje lik tega izrednega moža, ki se je iz preproste slovenske izseljenske

družine povzpел do zaslužnega senatorja v ameriški politiki.

Ob 100-letnici smrti Einspielerja pa dr. Valentin Inzko ugotavlja, kako se Einspielerjevo delo spaja s sedanostjo.

Za tem so zvršeni še drugi zanimivi članki. V zaglavju »Iz zgodovine slovenskega naroda« se obravnava usodna leta nacizma 1938-1945, o čemer je pisal Franc Rehsmann, Hanzi Tomažič pa je svojemu članku dal naslov »Še ste živi, Vi, priče zgodovine«. Na naslednji strani pa je v celoti objavljen nastopni govor koroškega državnobornega poslanca Karla Smolleta, ki ga je imel v avstrijskem parlamentu dne 29. januarja 1987.

Dalj časa sem se pomudil pri branju članka dr. Petra Urbanca, v katerem razpravlja in ugotavlja slovenske izgube med leti 1941-1945. Ker me te stvari zanimajo in ker se mi zdi, da pisec navaja prenizko število vrnjenih in pobitih domobrancev, se bom k tej tematiki vrnil v posebnem član-

Pomanjkanje sporazumevanja

TORONTO, Ont. - Lanske jeseni je bil v prid starostnega doma »Lipa« v Torontu organiziran res elitni banket v restavraciji na ladji »Jadran«, ki je vsem Slovincem v Torontu manj ali več poznana.

Po banketu (ne preje!) je bila izrečena povsem dostojna in konstruktivna kritika s strani Otmarja Mauserja in Staneta Pleška zaradi povabila in prisotnosti konzula SFRJ in še posebej zaradi nagovora predstavnika Slovenske izseljenske matice (SIM) na tej večerji.

Tema člankoma v K.D. je sledil odgovor g. Janeza Kopača C.M. in 15. dec. 1987 še »Pojasnilo«, ki ga je napisal John Kavčič ml.

Na žalost odgovor teh dveh poznanih in nedvomno za slovensko kolonijo zaslužnih možni v bistvu konkretni odgovor na kritiko zgoraj omenjenih dveh piscev.

G. Kopač je pohvalil požitvalne delavce za dom »Lipa«, mladi Kavčič pa je našteval žrtve premnogih delavcev za starostni dom in koristnost doma samega. Oba — g. Kopač in mladi Kavčič — sta poudarjala zadeve, katerim nihče ne osporava. Ne eden in ne drugi pa nista odgovorila, kaj so predstavniki slovenske in jugoslovenske komunistične oblasti iskali na tem večeru in kdo jih je povabil. Oba se zavestno ali podzavestno izogibata odkritega vprašanja in odgovora.

Zdi se mi, da bi morala biti slovenska demokratična javnost predhodno obveščena, da se bodo slavnostne večerje udeležili tudi predstavniki dik-

ku.

Zadnje strani Koledarja polnijo razni članki, med temi članek Janeza Kopača »Živeti hočemo«, in opis nastanka Slovenske pristave v Clevelandu izpod peresa Jerneja Slaka in Marka Sfiligoja. Posebno pa sem se razveselil dopisa mojega novega prijatelja Jaka Okorna iz Myrtle Creeka v Oregonu z objavljeno fotografijo taboriščnih šolarjev. Marsikdo na sliki se bo spomnil tistih hudih, pa tudi po svoje lepih časov.

Koledar zaključuje daljši članek o problemih okuževanja našega okolja, tako zraka, vode in zemlje, o čemer piše Lev Detela.

Sledijo še imena darovalcev za študente Mohorjevih domov in seznam udov celovške Mohorjeve ter pregled knjig, ki jih ima založba na razpolago.

Letošnji Koledar je res izredno bogat in vsebuje veliko zanimivega in poučnega branja, tako da ga bo vsak rad vedno znova vzel v roke in ga prebral.

Otmar Mauser

tatorske oblasti, ki danes v domovini vlada in s katero se svobodni Slovenci ne strinjamo. Pri tem pa bi lahko na miren način načeli vprašanje: Ali je načelno sprejemljivo javno sodelovanje predstavnikov slovenske in jugoslovenske diktature na naših prireditvah, ker je še vedno velika večina slovenskih emigrantov zagovornikov političnega pluralizma in verske ter narodne svobode? (To seveda današnji režim po svoje razume in pojmuje).

Pri tem pa nastane še drugo vprašanje: Ali je v boju za narodno svobodo res potrebno služiti željam in občutkom ljudi, ki v svoji socialni skrbi vidijo samo trenutne potrebe (brez dvoma je tudi to potrebno). V svoji dobrodelnosti pa ne smemo izgubiti iz vidika, da je na tisoče naših dobrih ljudi nasilno umrlo v boju za svobodo in mi se tem ljudem izneverjamo, če skupaj z njihovimi morilci veseljačimo na slavnostnih večerjih.

Dobivam vtis, da so se vse te neprijetnosti zgodile brez predhodne vednosti glavnega odbora doma »Lipe«. Odgovornost torej predvsem nosi pripravljalni odbor, ki mu je načeloval J. Kavčič ml. Delna krivda pa je verjetno tudi v tem, ker se je ob smrti maršala Tita v isti restavraciji vršila žalna svečanost. Vsi pa vemo, kdo je Tito bil in kdo je dal povelje, da se je po vojni počistilo z vso opozicijo. Svobodni Slovenci nismo pozabili Kočevskega Roga, Teharjev, Hrastnika, Škofje Loke, Jelenola itd. Vemo tudi, kako

KOLEDAR

društvenih prireditev

JANUAR

23. — Slovenska pristava prireja »Pristavsko noč« — Družinska večerja, ples in zabava, v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

24. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti pripravlja kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11.30 do 1. pop.

FEBRUAR

6. — U.S.S. godba na pihala priredi večerjo s koncertom in plesom v Slov. nar. dom na St. Clair Ave. Igra Joey Tomsick orkester.

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Maškarado.

13. — Dramatsko društvo Lili priredi pustno zabavo v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci. Pričetek ob 7h zvečer.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

28. — Župnija Marije Vnebovzete priredi srnjakovo kosilo v korist Slov. doma za ostarele in sicer v SDD na Recher Ave. v Euclidu. Serviranje od 2. do 5. pop.

MAREC

6. — Društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu priredi vsakoletni zajtrk s klobasicami in ometami (pancakes and sausages) v farni dvorani sv. Vida, od 8.30 zj. do 1. pop.

26. — Glasbena Matica priredi svoj spomladanski koncert, združen z večerjo in plesom, v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

10. — Misijonska Znamkarska Akcija (MZA) priredi ko-

si sedanji režim prizadeva (zlasti med emigranti in izseljenci), da bi se obdržal na oblasti. Pa se ne bo. Bliža se mu zadnja ura.

Zato bi prosil odgovorne ljudi, da z uradnimi predstavniki diktatorskega režima ne lomijo kruha na veselih gostijah, ker to služi le na kratko roko, narodu na poti v novo zgodovinsko obdobje pa se s tem le krati in odmika dan svobode, ki jo po 42. letih komunističnega jarma željno pričakuje.

Vselej pa sem bil mnenja, da je javna in konstruktivna kritika veliko boljše, kot pa tiha in tajna kritika po domovih ali po maših pred cerkvijo. Ta zadnja kritika namreč največ škoduje. V večji odprtosti in javnemu obravnavanju naših skupnih problemov bomo veliko lažje prišli do sporazumevanj in vsesplošnega napredka.

Dr. Peter Urbanc

silo v farni dvorani sv. Vida. Serviranje od 11.30 dop. do 1.30 pop.

10. — St. Clairski upokojenci prirede svojo letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clair Ave. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

MAJ

15. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, praznuje Materinski dan

30. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, obhaja Spominski dan v Triglavskem parku

JUNIJ

18., 19. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za vse pobite slov. domobrance in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku

JULIJ

24. — Misijonski piknik v Triglavskem parku, Milwaukee.

AVGUST

14. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi piknik v svojem Parku.

28. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

Najstarejši ženski na svetu umrli

V Swansea v Angliji je 27. decembra 1987 umrla Anna Eliza Williams, ki je bila smatrana ne samo za najstarejšo žensko, marveč tudi za najstarejšega človeka na svetu. Živela je 114 let in 209 dni. Anna Williams je postala najstarejši človek na svetu po smrti Mamie Keith iz Libertyville, Ill., ki je umrla v septembru 1986 v starosti 113 let.

Mrs. Williams je živela pod šestimi angleškimi kralji, začeni s kraljico Viktorio. Za časa njenega življenja je vladalo 21 ministrskih predsednikov. Njen mož je umrl pred 33 leti. Lansko leto so ji namestili "pacemaker". Ko je 2. junija lansko leto obhajala svoj 114 rojstni dan, je rekla, da ji je k dolgemu življenju pomagalo, da ni nikoli kadila in je jedla veliko zelenjave.

Pred kratkim je tudi umrla Florence Knapp in sicer 14 dni potem, ko je postala stara 114 let. Florence je v isti hiši živela 110 let. V družini je bilo 10 bratov in sester. Po poklicu je bila učiteljica. Umrla je v Zavetišču za ostarele v predmestju Philadelphije.

Po podatkih Guinness Book of World Records je sedaj najstarejša ženska oziroma najstarejši človek na svetu Maren Torp na Norveškem, ki je stara 111 let. Nekateri ljudje sicer trdijo, da so starejši, toda ne morej dokazati datum svojega rojstva z nikakšnimi dokumenti.

NOVELA:

Vsi življenjski prijemi
so podobe iz sanj

MODRAS

Kakor po čudežu sem se zapletel v dopisovanje, ne neprijetno in dolžnostniško, ali v dopisovanje, ki naj prej ali slej tiho ugasne, ampak v enega tistih, ki poživljajo in utrjujejo življenje na obeh straneh.

A naj kar na začetku primaknem, s kom si dopisujem: z Marijo.

Njena pisava je zelo osebna in lepa; v nji je vse dognano; sicer je pa Marija po poklicu zdravica. Svoje ogromno znanje si je razporedila v sebi v pravcete ornamentalne simetrije, kakršne srečaš samo še pozimi na šipah, ko dahne vanje hud mrz in zacveto rože.

To nenadno dopisovanje z Marjio pa je imelo še neki skrivni vzrok. Verjamem namreč, da mrtvi bedé v našem življenju in nas skušajo zblížiti. Nadvse so srečni, če jim to uspe - in ponavadi jim.

Med nama in Marijo je stal le moj bratranec, njen nekdanji sošolec.

Marija je vedela, že dolgo, da jaz pišem in bi rada v neko knjigo moj podpis.

Ali ji ne bi po bratrancu podpisal neko knjigo?

Bi, seveda, zakaj ne.

In tako sva prišla v pisni stik.

Ljudje pa, če si niso sorođniki, si imajo kaj pisati. Če pa so si, se v glavnem o božiču ter novem letu sprašujejo, če so zdravi.

Z Marijo sva kmalu ugotovila, da sva bila z njenim očetom do zadnjega dne (osvoboditve) zaprta v Begunjah in da sem mu jaz nešteto opral menažko. Otroci v Begunjah smo namreč iz treh vrst kropa izmivali že tako, s slino oprane

menažke iz aluminija, ki so pozvnanjale v škaflih kot ničvredni švabski drobiž.

Uporabili pa so nas zato, ker smo bili ročni in nevedni. Kakšnih stikov, ki bi bili nevarni za posadko, nismo znali izpeljati, dočim bi odrasli na našem mestu to utegnili znati.

Kako se je Marija nenadoma razveselila, da si dopisuje ne le s pisateljem, ampak celo nekom, ki je bil skupaj z njenim očetom v mučilnici, in temu očetu celo umival menažko. Prav pretresena je bila, ko je zvedela, da sem bil prvi pralec menažk. To je pomenilo, da sem jih umival v pravem kropu, iz katerega je vstajala parna megla in sem imel roke opečene in rdeče, kot bi bile hrenovke.

Seveda so po toliko letih njenega očeta nisem spominjal, on, mrtev, pa se me prav gotovo je. In ker je bil doma iz istih krajev kot jaz, se me je izbral... Najprej kot pisatelja, ki ga bo brala njegova hči, nato pa še kot dopisovalca z njo.

(A Marija žal vsega tega ne ve.)

Sicer pa v tej pripovedi ne gre ne za Marijo ne za njenega ubogega očeta.

Mogoče le posredno.

Kot sem že dejal, je Marija prijetno bitje.

Zna pisati pisma. Vprašanje postaja dramljivo. Ob njenih pismih ne zaspiš, ali, še bolje, obupaš. Najbrž zelo ljubi življenje, sluti pa, da ga jaz le pol toliko.

Ko je odšla na letni dopust, mi je napisala, kam jo nese želja; mikale so jo razpadle, lepe, mesečinske bohinjske planšarije. Hotela je v hlad - in

ne v hrup - belih smrek; v senožetno mahovje; v čist, oster zrak, ki vse izrečene vokale takoj prekrije z ostrivcem.

Kako lepo, iti z oprtnikom, težkimi kvedrovc in z družbo v frate malin in borovnic! Vse dehti tam od prvobitnega spoja narave in kozmosa.

In od tu mi napiše pismo - dolgo -, kje da je in s kom, zraven pa priloži planiko z osmimi baržunastimi cvetnimi listi in malce spreštanimi pestiči, kakor da so od potovanja v pismu oslepeli.

Rad imam planike.

Od nekdanj.

Ta beli žamet me spominja na klobučevino, ki se brezskrbno spreha po zračnih ostrinah naših gmajn.

A v pismu je napisala med drugim tudi tole: *Planiko, ki vam jo pošiljam, je stražil orjaški modras; ko je spregledal, kaj z Boženo hočeva, je zažvižgal take vibracije v bran te rože, ki je pred vami, da kaj takega nisem še slišala... Z Boženo sva ga vseeno prepodili od njegove planike, in ta je zdaj pred Vami...*

Najprej sem se razveselil, toda občutje se je nanagroma poslabšalo kakor vreme. V tem trenutku.

Počutiti sem se začel kot vdovec.

Tega čudnega občutka nisem mogel pregnati vse do jutra, ko se Istra začne ohlajati. Okoli pol štirih sem planil kvišku, prižgal lučko in si otiral oči, kakor od vode.

Zdaj sem vedel, zakaj se počutim kot vdovec.

Morda se vam bo zdelo zelo čudno, kar vam bom zdaj povedal.

Vsak človek ljubi tudi katero od živali, ki jih je na svetu brez števila; od psov, mačk, kanarčkov, papagajev, zlatih ribic, tjé do hrčkov, ježev, kuncev, srn, jelenov...

Jaz pa sem kot otrok vzljubil, sem se spomnil sredi noči, umirajočega modrasa, ki je visel, uživajočemu staremu Pavlenču iz precepa. Viseč in trpeč je le še sem in tjé pomigljaj z repom. Vsi v vasi so si ga prišli ogledat in bili srečni, da trpeč umira.

Iz razklanega gobca mu je nazadnje pritekla kri.

Zdaj po pa krepnil, je razvlekel glas stari Pavlenč.

Ne vem, zakaj, a meni se je zaradi tiste krvi in vertikale, v kateri je umiral, zdel modras kot umirajoči Kristus.

Križana žival ali križani človek, saj je vse eno.

In od takrat sem bil, ne da bi za to sam vedel, kot nešteti drugi, tudi jaz dvojniki svoje vzljubljene živali. Nekakšen duhovni dvojniki modrasov. Kot so drugi dvojniki psov, papagajev, hrčkov, kanarčkov.....

Žal sem na to pozabil.

In težko, da bi se tega še spomnil, če bi mi Marija ne poslala planike, ki jo je stražil modras blizu podrte planšarije. In sta mu jo z Boženo spejljali.

Stališče Cerkve do bioetičnih vprašanj

(Nadaljevanje s str. 4)

zakoncem pobuda za drugačno pomembno služenje človeškemu življenju, kot so posvojitve, različne oblike vzgojne dejavnosti, pomoč drugim družinam ali revnim in prizadetim otrokom« (14,4).

Posvojitvev otrok prinaša v zakon posebne težave. Zato posvojitvev ni priporočena, ampak samo omenjena kot ena od možnih oblik uresničevanja starševstva.

Nadomestne matere

Znano je, da lahko ženi, ki ne more sama nositi in roditi otroka, pomaga nadomestna mati. Toda takšna odločitev je polna različnih zapletenih vprašanj. — Kaj, če se nadomestna mati ne drži zdravniških navodil? Če se odloči za splav? Če se naročniki odločijo za splav, ko ugotovijo, da bi bil otrok kakorkoli prizadet? Naročniki lahko med tem umro ali pa se zakonca ločita. Kdo bo sprejel otroka, ki se rodi prizadet? Kako ravnati, če se nadomestna mati po porodu noče ločiti od otroka? Itd. »Pri nadomestnem materinstvu objektivno pogrešamo obveznosti materinske ljubezni, zakonske zvestobe in odgovornega materinstva; krši dostojanstvo otroka in njegovo pravico, da ga spočno, nosijo in rodijo ter vzgajajo njegovi starši; uničuje družinsko življenje, ker ločuje telesne, duševne in moralne sestavine družine« (DŽ II,3).

Morala in zakon

Kot je pravičnost najnižja stopnica ljubezni, tako je zakon najnižja stopnica morale. Zakon in morala se ne moreta nikoli popolnoma ujemati, ker morala visoko presega vsak zakon.

Planika je morala biti njegova ljubljena. Morda celo bitje, v katero se je modras zaljubil in... poročil... z njim...

Da, da!

Šel sem gledat planiko, nalepljeno sredi pisma. Dehtela je otožno, kot po posušenih solzah.

Nehoté sem pobožal njene srebrno sive klobučevinaste lističe in začutil - pomislite! - stik s seboj.

V lističih sem nekako prebival jaz kot ljubezen. In kot sočutje davne resnice, ki se je odigrala v otroštvu.

Občutek, da sem nekakšen vdovec, le ni bil prazen.

Napisal sem Mariji kartico, da sem tisti modras, ki je stražil planiko, jaz.

A stavim, da me Marija ni razumela in je mislila, da se šalim.

Na dnu kartice sem se celo podpisal z vdovcem, ki prosi, naj pride ena - ona ali Božena - pomit posodo v Istro.

Planike v pismu pa se ne morem nagledati.

Ne usahne.

Lepa je; sivo bela; in ljubim jo - tudi mrtvo.

Pavle Zidar
Mladika (7-1987)

Cerkev zastopa in brani temeljne naravne vrednote človeškega življenja, osebe, zakona in rojstva. Popolnoma je razumljivo, da si bo Cerkev prizadevala, da bi bile te vrednote, pomembne za sedanje in bodoče rodove, zakonsko zaščitene. Cerkvi, ki jo imenujejo »eksperta v humanosti«, ni mogoče očitati, da izvaja nasilje nad človekovo vestjo, če brani omenjene vrednote življenja. Podobno dela tudi, ko govori o miru, pravičnosti v svetu in človekovih pravicah. Ne moremo o vseh teh in drugih življenjskih vrednotah govoriti, če ne bomo najprej zaščitili temeljne vrednote, to je človeško življenje v nastajanju, razvoju in zatonu. Nekateri predsedniki držav in nekatere vlade so ustanovile posebne komisije, ki naj bi raziskale vprašanja o posredovanju življenja. Zaključki teh komisij naj bi pomagali oblikovati potrebne zakonske predpise. Zakaj bi Cerkvi odrekli podobno pravico?

Dokument **Dar življenja** opozarja svetovno javnost na nesprejemljivost zakonov, ki dovoljujejo splav, in svari pred nevarnostjo zlorab na področju človeške prokreacije: pri proizvodnji in uničevanju človeških embrijev, pri poskusih na embrijih in fetusih, pri ustanavljanju bank za spermije in embrije, pri oploditvi in vitro po moževi smrti, pri spojojanju mater itd. Dokument »izraža željo, da bi se narodi in države zavedale vseh kulturnih, ideoloških in političnih posledic umetnega rojevanja in da bi s potrebno modrostjo ter pogumom razglasili tako pravične zakone, ki bodo spoštovali človeško življenje in družino« (DŽ III).

DŽ je odgovoril na nekatera žgoča vprašanja s področja medicinske etike. Čeprav je nekaterim »znamenjem, ki mu nasprotujejo«, spodbuja k preverjanju dosedanje prakse na področju umetnega rojevanja in odkriva vrednost temeljnih vrednot vsake človeške družbe, kot je dostojanstvo človeške osebe, zakona in rojevanja.

(Konec)

Profesorji elektro fakultete štrajkali

LJUBLJANA — Ravno na božični dan — saj je bil v Sloveniji in Jugoslaviji navaden delovni dan — so pričeli štrajkati na Fakulteti za elektrotehniko ljubljanske univerze. Kot intelektualci so se profesorji izmislili svojski način štrajkanja. Sklenili so, da bo njihova ura predavanj trajala le 15 minut, namesto običajnih oz. predpisanih 45 minut.

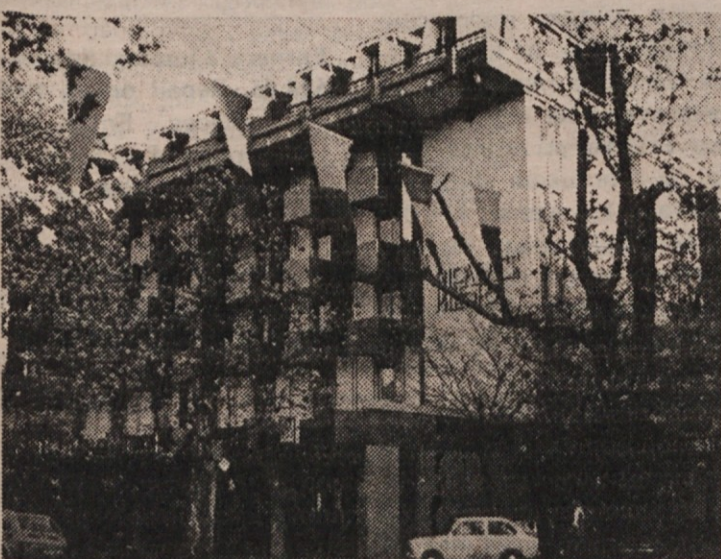
Profesorji so jezni zaradi svojih nizkih plač in s tem povezanim »neustreznim vrednotenjem pedagoškega dela v primerjavi z raziskovalnim«.

Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

AMERIŠKA LJUDSKA MEDICINA O MEDU

prof. dr. JURIJ SENEGAČNIK

(Folk Medicine)

II. nadaljevanje

Med v prehrani otrok

Splošno znano je, da je najboljša hrana za dojenčke materino mleko. Ko pa otrok raste, mu materino mleko po kakovosti in količini ne ustreza več in nadomestiti ga je treba s prirejenim kravjim mlekom. Da bi bilo to čimbolj podobno materinemu, mu seveda dodajajo različna sladila, običajno glukozo, tj. grozdni sladkor ali pa dekstrinmaltozo. Trezna razmišljanja pokažejo, da je slajenje mleka z medom še vedno najbolj poceni, obenem pa najbolj učinkovito.

V današnjem času številne matere niso več kaj prida dojlje, zato morajo otroški zdravniki za njihove otroke predpisovati potrebne diete. Nekateri otroci so, kot vemo, precej občutljivi na različne snovi, zato je včasih težko predvideti, ali bodo določeno hrano dobro sprejemali ali ne.

Vendar je osnova vseh nadomestkov za materino mleko kravje mleko, ki ga je treba predelati na poseben način in tudi osladiti. Pogosto kravje mleko sladijo s koruznim sirupom, ki ga nekateri otroci ne prenašajo (dobro). Zdi se samo po sebi umevno, da bo naravno sladilo (kot je npr. med) učinkovalo primerneje kot umetno sladilo, prirejeno s hidrolizo škroba.

Med je, kot vemo, čudovito naravno sladilo. Večina otrok ga (dobro) prenaša, povrh pa vsebuje še nekaj anorganskih snovi in majhne količine beljakovin. Nadalje deluje antiseptično in odvajalno, lepo diši in ima dober okus. Zgodi pa se seveda, da otroci zaradi grenkega okusa odklanjajo sicer tako kvaliteten kostanjev med, ki pa ga zato čedalje bolj cenijo odrasli.

Četrta litra tekočine naj bi osladili z nekaj žličkami medu. Če je otrok zaprt, je to količino priporočljivo zvišati še za eno žličko. Otroci, ki uživajo med, imajo redko driske. Ker se med hitro srka v prebavni trakt, le-tu ne pride do nezaželenih vretij.

Med in močenje postelje

Morda se bo zdelo presenetljivo, da vermontska ljudska medicina priporoča med kot najboljše zdravilo proti močenju postelje pri otrocih. Nočno močenje postelje postaja problem zlasti po tretjem letu starosti in zato lahko trpi vsa družina. Vemo, da za močenjem postelje včasih tičijo tudi psihični vzroki, ki jih tu seveda ne obravnavamo.

Včasih so staršem svetovali, naj potrpežljivo prenašajo močenje postelje, dokler le-to ne bo samo po sebi prešlo, dokler se torej podzavestna gibala sama po sebi ne umirijo.

Velik večina takih »bolničkov« podnevi zelo pogosto urinira. Običajno so to zelo nervozni, močno občutljivi in razdražljivi otroci. Večina otrok se okrog dveh let starosti že privadi na kontrolo uriniranja, nekaterim pa to še ne uspe. Ti včasih močijo posteljo že po prvi uri spanja, nekateri drugi pa šele kasno proti jutru.

Kanadska ljudska medicina deli zdravljenje teh težav v dva dela: v preventivno in v aktivno. Preventivno je včasih kar uspešno, temelji pa na treniranju sečnega mehurja že po prvem letu starosti, in to tako da otroke navajajo na toaleta na določene časovne intervale (npr. po tri ure), ki se počasi podaljšujejo. Pri starosti dveh let so številni otroci že dobro strenirani.

Pri aktivnem zdravljenju pa medicina išče terapevtsko sredstvo, ki bi združevalo sposobnost za vezavo vode v telesu s pomirjevalnim učinkom. Tako sredstvo mora biti seveda primerno za daljši čas, hkrati pa mora biti neškodljivo za otroke. Biti mora primerno tako za neprestano dnevno uporabo kot tudi za uporabo ob določenih časih, predvsem pa ga otrok mora sprejemati. Med ima vse te lastnosti.

Med, ki vsebuje močno higroskopično fruktozo, bi torej kazalo uporabljati kot

sredstvo, ki naj bi v otroških telesih med spanjem vezalo vodo, da bi ne prišlo do prerenega, nepotrebne močenja. Priporočajo, da damo otroku pred spanjem čajno žličko medu. Ta bo deloval na dva načina. Najprej bo učinkoval kot pomirjevalno za živčni sistem, nato pa bo privlačeval in vezal vodo med spanjem. Starši pri tem sčasoma natančno spoznajo, kdaj je najbolje ponuditi med.

Če smo s tako terapijo uspešni, poskusimo nadaljevati brez nje.

Med prinaša in izboljša spanje

Da laže zaspijo, imajo različni ljudje različne trike. Eni si npr. z zaprtimi očmi predstavljajo črno šolsko tablo, na katero s čopičem, rišejo številko tri.

Kanadska ljudska medicina meni, da je med najboljše neškodljivo sredstvo za spanje. Če ugotovljamo, da zvečer težko zaspimo, ali če se pokaže, da se kmalu in lahko zbujamo in nato le težko spet zaspimo, je treba uživati med. Če po večerji vsak dan zaužijemo žličko medu, kmalu ugotovimo, da se spet veselimo spanja in da nam je kar neprijetno, če moramo biti iz družabnih ali drugih razlogov še budni in premagovati dremavico.

Pripeti pa se tudi, da žlica medu po večerni jedi še ne prinese sladkega spanja, včasih tudi zato, ker nas je čez dan kaka stvar vrgla iz tira. V takih primerih priporočajo mešanico iz treh žličk jabolčnega kisa in kozarca medu. Imejmo jo na nočni omarici. Ko gremo v posteljo, zaužijemo dve žlički te mešanice. Če po eni uri še ne zaspimo, vzemimo še dve žlički in čez eno uro, če smo še budni, še dve žlički. Običajno tega ni treba dolgo ponavljati.

Med — staro zdravilo proti kašlju

Staro zdravilo proti kašlju, ki ga uporablja vermontska ljudska medicina, je naslednji napitek:

V skodelico damo sok ene limone, dve žlici glicerina, nato pa skoraj do vrha med in vse skupaj dobro zmešamo. Če limoninega soka nimamo, ga lahko nadomestimo z jabolčnim kisom, pa bo učinek podoben.

Količino tega sirupa proti kašlju uravnavamo po potrebah. Pred vsako uporabo ga z žličko dobro premešamo, če je to potrebno. Če se zaradi kašlja ponoči prebujamo, je treba eno žlico vzeti pred spanjem, eno pa ponoči. Če je kašelj hud, vzamemo eno žlico zjutraj, eno sredi dopoldneva, eno po kosilu, eno popoldne in eno po večerji. Ko kašelj ponehuje, je število teh obrokov treba zmanjšati. Zdi se, da je to najboljše zdravilo zoper kašelj. Ne draži želodca kot nekateri drugi sirupi in ga lahko

jemljejo tako odrasli kot otroci.

Med blaži mišične krče

Včasih nas mučijo okrog vek ali pa okrog ustnih kotov. To lahko kmalu poneha, če pri vsaki jedi zaužijemo po dve čajni žlički medu. Po enem tednu bo stvar gotovo minila.

Krči v telesnih mišicah, ki se lahko javljajo občasno, so najpogostejši v nočnem času na nogah in stopalih. Tudi te najlaže odpravimo, če pri vsaki jedi zaužijemo po dve čajni žlički medu. Čez teden dni bodo tudi te težave zagotovo minile. Prav pa je, če nadaljujemo z uživanjem medu, da se te težave ne bi ponovile.

Med za zdravljenje opeklin

V vermontski ljudski medicini med že dolgo časa uspešno uporabljajo pri zdravljenju kožnih opeklin. Če z njim mažemo prizadeta mesta, se pekoči občutek močno zmanjša, preprečuje pa se tudi tvorba mehurja. Z medom namazana mesta se hitreje celijo.

Izkušnje z medom pri prehrani atletov

V Kanadi so že po l. 1951 dokaj resno sukšali oceniti vrednost medu za atletske prehrane. V začetku so pri medu upoštevali zgolj njegovo kalorično vrednost, kasneje pa so skušali najti odgovor na vprašanje, kakšna naj bi bila idealna hrana (za atlete). Kakšna hrana oziroma kakšna kombinacija živil bi najhitreje nudila kar največ energije, ne da bi pri tem prišlo do presnovnih motenj ali do kakršnihkoli drugih stranskih reakcij?

Raziskave so pokazale, da med na idealen način zadosti energetskim potrebam atletov pri tako imenovanem ogrevanju ter pri nadaljevanju mišične aktivnosti. Nadalje omogoča tudi hitro regeneracijo po končanem naporu, ker je med precej kaloričen, so energetsko pomembni že majhni zaporedni obroki. Priljubljen pa je tudi zaradi svojega prijetnega okusa, pri čemer je seveda možno izbirati različne vrste.

Od različnih količin različnih živil, katerih kalorična vrednost bi bila enaka, bi atleti najlaže prenesli med, bodisi v jedeh bodisi v pijačah. Povrh vsega je naraven med zelo čista snov, za katero vemo, da ne vsebuje bakterij in dražečih snovi.

Zato atletom priporočajo uživanje medu, ne le za začetek dnevnega treninga in za nadaljevanje ter regeneracijo, marveč že kar pri zajtrku. Med naj bi športnikom služil kot sladilo in kot namaz, kot dodatek k sadni solati, jogurtu, jajčnim kremam, riževemu pudingu itd. Zelo primeren je tudi kot dodatek k raznim slaščicam.

Vzdržljivost atletov pri naporih je bila znatno boljše, če so pol ure pred začetkom delavnosti zaužili dve čajni žlički medu. Brez zaužitega medu je bila vzdržljivost nižja in je prej prenehala. To se je zelo lepo videlo pri 50-metrskih tekih, med katerimi je bilo po 5 minut odmor, ali pa pri zapore-

dnih plavanjih na 100 m, med katerimi je bilo po 10 minut odmora.

Če športniki po prenehanju naporu zaužijejo med, si hitreje opomorejo in prej lahko nadaljujejo s treningom. Pokazalo se je tudi, da športniki, ki morajo po treningih ali tekmovanjih še študirati, ob uživanju medu to delajo lažje in boljše. Če športniki tekmujejo dva dni zapored, drugi dan veliko lažje vzdržijo napore, če vmes uživajo med.

(Nadaljevanje prihodnji torek)

Complete Works of IVAN CANKAR

Collectors' item. - Hard to come by. Best offer over \$150. Write to: 639 Broadway, New York City, 10012 or call (212) 475-0450.

(x)

MALI OGLASI

Apartment for Rent

For single person. Kitchen & bedroom, furnished, up. No pets. 481-1382.

Two Bedroom Apartment for rent. Kitchen, laundry room & bath, down. Not furnished. No pets. 481-1382.

(5-6)

V NAJEM

Odda se 2-sobno stanovanje, zgoraj. Nasproti sv. Vida. \$140. Kličite 943-6521 ali 481-0812.

(5-8)

FOR SALE

E. 72 St. Sharp 3 bdrm bungalow, w/appliances. Fenced yard, garage. Lower 20's.

Kolo Realty

Call George: 321-3907

(4-11)

Housekeeper Wanted

General cleaning and laundry. 2 or 3 days. Pepper Pike Must drive. References. Call 473-7632 eves.

(4-5)

Furnace Cleaning Special — \$24.95. Repair on all makes of furnaces. Small home repairs of all kinds.

232-6008

(x)

Looking For Rent

1 or 2 furnished rooms. St. Vitus area. Call 431-0628.

(3-6)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444

(x)

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538